

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a členov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **Ing. Ľ. K. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 17. júla 2017 v Bratislave, o sťažnosti obvineného Ing. Ľ. K. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo 6. júla 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. napadnuté uznesenie sa **zrušuje** a sudcovi pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sa **ukladá**, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „ŠTS BB“) uznesením zo 6. júla 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017, v bode I. podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného Ing. Ľ. K. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, v bode II. podľa § 80 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd písomný sľub obvineného Ing. Ľ. K. neprijal a v bode III. podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) väzbu obvineného Ing. Ľ. K. dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal obvinený Ing. Ľ. K. v rozsahu bodov I. až III. ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú následne osobitným podaním bližšie odôvodnil.

Dňa 10. júla 2017 bolo ŠTS BB doručené odôvodnenie sťažnosti obvineného Ing. Ľ. K. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Adriána Sucháneka.

V odôvodnení uvádza, že zo zločinu podľa § 296 Tr. zák. ho usvedčuje len svedok W. a z obzvlášť závažného zločinu podľa § 192 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. svedok Š.. V oboch prípadoch ide o spolupracujúcich svedkov, ktorí sú spochybniteľní, keďže boli alebo sú trestne stíhaní v iných trestných veciach a ich výpovede sú preto motivované snahou získať pre seba neprimerané výhody. Rovnako je tomu tak aj v prípade svedka M. J.. Namietal tiež porušovanie práva na spravodlivý proces, keď v tejto súvislosti uviedol, že vyšetrovateľka sa so svedkom W. počas výsluchu 29. marca 2017 minimálne 2x po 15 min. rozprávala medzi štyrmi očami. Svedkami týchto rozhovorov boli všetci štyria obhajcovia, ktorí o tom podpísali zápisnicu. V tejto súvislosti poukázal na to, že vyšetrovateľka nepripustila otázku jeho obhajcu na svedka W., kedy a od koho sa dozvedel, že na jeho výsluchu budú prítomní obhajcovia. Vo vzťahu k replike ŠTS BB, že obsah rozhovoru nie je možné verifikovať, keďže kamerové záznamy neobsahujú zvuk, uviedol, že vyšetrovateľ sa nemá čo so svedkom mimo protokolácie a prítomnosti tretej osoby rozprávať. Dohľad nad svedkom má zabezpečovať operatívny pracovník a nie vyšetrovateľ.

Vo vzťahu k dôvodom väzby uviedol, že tieto medzičasom pominuli. Predchádzajúce súdne rozhodnutia vychádzali najmä z výpovedí W., M., Š., L. a B.. V prípade svedka W. nejde o žiadne nové skutočnosti, ktorými by bolo možné odôvodniť ďalšie trvanie väzby. Tohto svedka prepustil prokurátor na slobodu napriek tomu, že je stíhaný zo šiestich skutkov, z toho v troch prípadoch ide o obzvlášť závažné zločiny. Svedok hovorí o výpalnom z podnikov Steam a Coffee a Harley Pub, hoci to ich majitelia nepotvrdili. Rovnako hovorí o úplatkoch pre sudcov a prokurátorov, avšak orgány činné v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) túto skutočnosť nepreverovali. Keby tak učinili, pravdivosť týchto tvrdení by sa nepotvrdila.

Poukázal aj na to, že od jeho zadržania s ním nebol vykonaný žiaden procesný úkon. OČTK nezaadokumentovali žiadne trestno-právne postihnutelné konanie, ani len kontakty

medzi týmito osobami. Uplynutie 7 rokov od údajného spáchania skutku v bodoch 7 a 12 výrazne spochybňuje dôvody kolúznej väzby, príp. pokračovania v trestnej činnosti a výrazne tiež znižuje stupeň nebezpečnosti údajne spáchaných skutkov.

Na podklade týchto skutočností obvinený sťažnostnému súdu navrhol, aby ho z väzby prepustil na slobodu, prípadne nahradil jeho väzbu procesnými inštitútmi navrhnutými v žiadosti o prepustenie z väzby zo 16. júna 2017.

Najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť obvineného Ing. E. K. je čiastočne dôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. por. väzba v rámci základnej alebo predĺženej lehoty väzby v prípravnom konaní a väzba v konaní pred súdom môže trvať len nevyhnutný čas.

Podľa § 79 ods. 1 Tr. por. ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. V prípravnom konaní o tom rozhodne prokurátor.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili. Sudca pre prípravné konanie tak koná iba pri rozhodovaní o návrhu prokurátora

na predĺženie lehoty väzby alebo o zmene dôvodov väzby a pri rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby podľa odseku 3. Ak v prípravnom konaní prokurátor zistí, že dôvody väzby sa zmenili, podá návrh sudcovi pre prípravné konanie na rozhodnutie o zmene dôvodov väzby. Sudca pre prípravné konanie o takom návrhu rozhodne bez meškania. Ak súd vyhlásil oslobodzujúci rozsudok, predseda senátu bezodkladne vydá príkaz na prepustenie obvineného z väzby s uvedením dôvodu prepustenia a uvedie túto okolnosť v zápisnici; takto postupuje predseda senátu aj vtedy, ak v súdnom konaní uplynula lehota väzby podľa § 76 ods. 6.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Ako najvyšší súd z previerky spisového materiálu zistil, dňa 28. januára 2017 vyšetrovateľ podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vzniesol obvinenie 21 osobám, medzi inými aj Ing. Ľ. K. (trestné stíhanie vo veci bolo vedené od 4. februára 2016 pod ČVS: PPZ-50/NKA-PZ-BA-2016, neskôr, po vylúčení veci na samostatné konanie pod ČVS: PPZ-755/NKA-PZ-BA-2015) v bode 1 za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a za skutky pod bodom 7 a 12 kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. a obzvlášť závažný zločin nátlaku podľa § 192 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák., a to na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení.

Obvinený Ing. Ľ. K. bol do väzby vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie ŠTS BB z 1. februára 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 9. februára 2017, sp. zn. 2 Tost 4/2017 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por. s tým, že lehota väzby mu začala plynúť od 29. januára 2017 o 18:50 hod.

Dňa 16. júna 2017 si obvinený Ing. Ľ. K. podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ktorej prokurátor nevyhovel a vec spolu so svojím stanoviskom 26. júna 2017 predložil na rozhodnutie ŠTS BB.

Nakoľko o podanej žiadosti rozhodol ŠTS BB uznesením zo 6. júla 2017, sp. zn. 2Tp/2/2017, najvyšší súd konštatuje, že **lehoty podľa § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por. boli zachované.**

Pokiaľ ide o dôvodnosť trestného stíhania vo vzťahu k obvinenému K., aj najvyšší súd je toho názoru, že **od posledného právoplatného rozhodovania o väzbe (3. mája 2017 – sp. zn. 5 Tost 14/2017) nedošlo k takým významným zmenám, ktoré by ďalšie vedenie trestného stíhania proti nemu spochybnili.** V tomto smere najvyšší súd (opätovne) odkazuje na výpovede W., Š., B., M., L. a J., resp. na nepriame listinné dôkazy, ktoré podozrenia zo spáchania v uznesení špecifikovaných skutkov dostatočne odôvodňujú. Pokiaľ ide o vierohodnosť, resp. dôkaznú hodnotu takto zadovážených výpovedí, sťažnostný súd v tomto smere už notoricky opakuje, že ich definitívne zhodnotenie bude úlohou súdov, ktoré budú rozhodovať vo veci samej (samozrejme, za predpokladu, že bude podaná obžaloba). V tomto štádiu trestného konania – kedy sa rozhoduje o dočasnom zaistení obvinených na účely prebiehajúceho trestného konania, **neprislucha konajúcim súdom** (či už sudcovi pre prípravné konanie ŠTS BB, resp. senátu sťažnostného súdu) **definitívne sa vyrovnat' s nevierohodnosťou jednotlivých svedkov.**

Pokiaľ ide o tvrdenia obhajoby naznačujúce manipuláciu vo vyšetrovaní, v tomto smere najvyšší súd odkazuje na vyšetrovateľkou spísaný úradný záznam, v ktorom vysvetlila, prečo ostala v prítomnosti svedka osamote a čo (ne)bolo predmetom jej rozhovoru (č. l. 482). Keďže, ako bolo povedané, zo stretnutia neexistuje zvukový záznam, obhajobou namietané skutočnosti nie je možné verifikovať. To však samozrejme neznamena, že táto okolnosť nemôže byť braná do úvahy pri záverečnom hodnotení dôkazov.

Vo vzťahu k existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. **najvyšší súd poukazuje predovšetkým na údajné postavenie obvineného K., ktorý sa mal po zavraždení jej šéfa a ďalších popredných členov stať hlavou zločineckej skupiny X..** Je pritom nespochybniteľné, že obava z možného marenia vyšetrovania

je u vysoko postaveného člena nepomerne vyššia ako v prípade pešiaka, radového príslušníka výkonnej zložky, ktorý je viac-menej existenčne závislý od rozhodnutí jeho nadriadených.

Navyše, z vyššie uvedených svedeckých výpovedí plynie, že **časť príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti sa mala odkladať a používať v prípade trestného stíhania jej členov** (na úhradu nákladov spojených s obhajcami, skrývaním sa, na úplatky alebo ako finančnú podporu pre rodiny atď.), o čom mal rozhodovať práve obvinený K.. Podporne sa v tejto súvislosti dá poukázať aj na to, že časť obvinených je dodnes na úteku a doposiaľ zadržaní neboli.

K väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd uvádza, že tento **je daný predovšetkým s ohľadom na čas, počas ktorého mala zločinecká skupina** (od 90-tych rokov doposiaľ) na území (hlavne) Bratislavského, Trnavského a Nitrianskeho kraja **pôsobiť**. V tomto smere sa teda nemožno stotožniť s námietkami obhajoby, podľa ktorej uplynutie 7 rokov od údajného spáchania skutku výrazne spochybňuje legitimitu väzobných dôvodov. K páchaniu trestnej činnosti (pokiaľ ide o skutok č. 1) malo dochádzať ešte donedávna, prakticky až do uväznenia väčšej časti zločineckej skupiny.

Pokiaľ ide o inštitúty nahradenia dôvodov väzby primeranými obmedzeniami podľa § 80 a nasl. Tr. por., ani v tomto ŠTS BB nepochybil, keď správne vo vzťahu k obvinenému K. poukázal na fakt, že je stíhaný z obzvlášť závažného zločinu, a teda postup podľa § 80 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por., resp. § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. by museli odôvodňovať **výnimočné okolnosti prípadu, ktoré nezistil ani sťažnostný súd a nekonštatoval ich ani obvinený**.

Pochybil však ŠTS BB, keď opomenul rozhodnúť aj o návrhu obvineného K. na prepustenie na slobodu prijatím peňažnej záruky, ako to vyplýva z jeho žiadosti zo 16. júna 2017. Sťažnostný súd o nahradení väzby prijatím peňažnej záruky nekonal a nerozhodol sám jednak z dôvodu lehoty a jednak z dôvodu, že by obvinenému K. odňal právo na podanie opravného prostriedku. V tejto súvislosti ale upriamuje pozornosť ŠTS BB, že o tomto procesnom inštitúte už v minulosti konal a rozhodol, konkrétne uznesením z 21. apríla 2017. Bude preto povinnosťou ŠTS BB aj o prípadnom nahradení väzby peňažnou zárukou v intenciách § 81 Tr. por. opätovne konať a rozhodnúť.

Len z tohto dôvodu najvyšší súd na podklade sťažnosti obvineného K. podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a ŠTS BB uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 17. júla 2017

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Gabriela Protušová